

Ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaannilu oqartussaasut whistleblowereqarnissamut aqqissuussinissamut (kinaassutsimik ersersitsisuunnigitsumik ilisimasamik ingerlatitseeqqiisinnanermut periarfissiisumik) malittarisassiuunneqarnissaannut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneernejarnerani saqqummiunneqartoq

Suliarinninnermini Inatsisinut Ataatsimiititaliap ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Iddimanngiiu Bianco, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Tàunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Múte B Egede, Inuit Ataqtigiit

Ulloq 4. maj 2015 siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisai tunuliaqutaalu

Maleruagassanik kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatitseeqqissinnaanermik aqqissuussinermik (whistleblowerordning) pilersitsisinnanermut nunatsinni suliffeqarfinnut oqartussaasunullu periarfissiisunik aalajangersaanissap sulissutiginnissaanut Naalakkersuisut siunnersuutikkut peqquneqassapput.

Kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseeqqissinnaanermik aqqissuussineq tassaavoq suliffigisami inatsisinik unioqqutitsiffiusut pillugit, amerlanertigut isertuussaasumik nalunaarutiginninnissamut sulisumut periarfissiisoq.

Nalunaarsuutit pillugit inatsisit 1979-imeersut kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseeqqissinnaanermik aqqissuussinernik pilersitsisinnaaneq ajornakusoortikkaat siunnersuuteqartumit oqaatigineqarpoq. Inuk pineqartoq nalunaarsuisoqarneranik paasitinneqarsimatinnagu paasissutissanik inunnut ataasiakkaanut tunngassuteqartunik

nalunaarsuisoqarsinnaannginnera tamatumunnga tunngavigitinneqarpoq, tamatumalu suliffeqarfimmi namminermi misissuisinnaaneq ajornakusuulersippaa. Tamanna tunngavigalugu kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatitseqqissinnaanermik aaqqissuussinermik pilersitsinissamut inatsisitigut aporfissaqannginnissaa qulakkeerniarlugu inatsisit atuuttut misissorneqarnissaat siunnersuuteqartumit kaammattuutigineqarpoq.

2. Naalackersuisut akissuteqaataat

Naalackersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuutip siullermeerneqarneranut akissuteqaamminni imatut oqaaseqarput:

” Iliuutsit whistleblowerneqarnissamut aaqqissuussinertut aamma peqquserlulluni iluanaarniarnerup akiorniarneqarnissaat ittut qitiutinneqarnissaat tassaapput Naalackersuisut anguniagaasa pingaarnerit ilaat. Nunatsinni Namminersorlutik Oqartussani peqquserlulluni iluanaarniarnerup akiorniarneqarnissaanut atatillugu politikikkissap suliarineqarnerani whistleblowerimik aaqqissuussinertut ittunik pilersitsineq iliuserineqartunut naapertuuppoq.”

” Nunatsinni Namminersorlutik Oqartussani whistleblowerimik aaqqissuussinerup pilersinniarlugu suliarineranut atatillugu inatsisit atuuttut misissoqqissaarneqarput paasiniallugu, whistleblowerimik aaqqissuussineq pilersinniarlugu inatsisit teknikikkut arlaatigut pilersitsinissamut akornutaasinnaanersut. Inatsisit teknikikkut arlaatigut aporfissaqartitsinngillat.”

” Nunatsinni Namminersorlutik Oqartussani whistleblowerimik aaqqissuussinermik pilersitsiniarluni ilisimasanik katersinissaq ingerlatsinissarlugu Naalackersuisut qilanaaraat. Piffissamilu aalajangersimasumi naleqquttumik sivilisussilimmi aaqqissuussineq atuutsererpaat, aaqqissuussineq nalilersorneqassaaq. Taamatuttaaq ilisimasat katersorneqartut siunissami politikikkut aalajangiigassanik nukittorsaataasarumaarnissaat, Naalackersuisunit immikkut ittumik eqqumaffigineqarput. Tamatumunnga ilanngullugu pisortat suliffeqarfiutaanni namminersorlutillu suliffeqarfiutillit suliffiutaanni whistleblowerimik aaqqissuussinerup piviusunngortinnissaanik kissaateqarnerup timalersornissaa.”

Tamannalu tunngavigalugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut ilusimisuut iluseqartillugu Inatsisartunit akuersissutigineqarnissaa Naalackersuisut inassutigaaq.

3. Kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatitseqqissinnaanermik aaqqissuussat Danmarkimi atornerat

Suliffeqarfimmi pisortallu oqartussaaffeqarfiini kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatitseqqissinnaanermik aaqqissuussat qanoq atugaanerat isumaliutissiisummut ilanngussaq 1-imi naatsumik nassuiaatigineqarpoq. Siammaassimatiginera, ilusiliineq misilittakkallu naatsumik nassuiaatigineqarput. Tamatuma saniatigut kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatitseqqissinnaanermik aaqqissuussat *pisariaqartinneqarneri* pillugit Danmarkimi isumaliutigisimasat sukumiingaatsiartumik nassuiaatigineqarput, tassani aamma pisortani suliffeqartut unioqputitsinernik nalunaarutiginninnissamut pisinnaatitaaffii (pisussaataaffiilu) pillugit.

4. Kalaallit Nunaanni kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussanik atuineq pillugu

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut inissisimaneq Danmarkimisupajaaq ippoq. Tamaani Danmarkimisut kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussanut immikkut inatsisinik aalajangersagaqanngilaq, taamatuttaaq sulisut nipangiussisussaataitanerannut malittarisassat sulisullu oqaaseqarsinnaatitaanerannut nalunaarutiginnissinnaatitaanerannullu malittarisassat allassimanngitsut assingi atuullutik.

Nalunaarsuutilli pillugit inatsisit assignngillat. Danmarkimi inummut paasissutissat pillugit inatsit (persondatalov) atuuppoq, Kalaallit Nunaanni pisortatut oqartussaasut nalunaarsuutaat pillugit inatsit, kiisalu namminersorlutik ingerlatsivinnut nalunaarsuutit pillugit inatsit, tamarmik 1978-imeersut suli atuupput. (Inummut paasissutissat pillugit inatsimmi § 45, malillugu, pisortat oqartussaasuini kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsinerit Datatilsynimut nalunaarutigineqartassapput, kiisalu aaqqissuussap atuutilinnginnerani Datatilsynimit oqaaseqaatinik pissarsisoqarluni).

Inatsisinut Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik kalaallit Nunaanni suliffeqarfanni suli pilersitsisoqanngilaq. Kalaallit Nunaanni kommunini aamma taamatut.

Taamaattorli Inatsisinut Ataatsimiititaliap maligivaa Naalakkersuisut UKA 2015/117-imik siullermeerinninnermi akissuteqaamminni paasissutissiissutigigaat, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani sulisunut kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinissanut tunngavissaq oqartussaasunut kattuffinnut allanullu tusarniaassutigineqarsimasoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassatut siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani sulisunut kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsiniarluni suliaqarnermi killiffik pillugu Naalakkersuisut aperivai, qaqugulu aaqqissuussap atuutilernissaa ilimagineqarnermoq.

Naalakkersuisut tamanna pillugu paasissutissiipput najoqqutassianik suliaqartoqareersimasoq qarasaasiakkullu ingerlaqqiffissiamik kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinikkoorlugu saaffiginnissutinik tigoqqaavimmik pilersitsisoqareersoq, kinaassutsimillu ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussineq 2015-ip naanerani atuutilertussatut ilimagineqartoq.

5. Inatsisinut Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnera

Immikkoortumik suliarinninnerminut atatillugu ataatsimiititaliaq apeqqutinik arlalinnik Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisumut ulloq 9. oktober 2015 saqqummiussivoq.

Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalakkersuisullu akissutaat isumaliutissiisummut ilanngussaq 2-tut 3-tullu ilanngunneqarput.

6. Inatsisinut Ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassatut siunnersuummut oqaaseqaatai

Inatsisinut Ataatsimiititaliap malugivaa Inatsisartut 2013-imi ukiakkut ataatsimiinnermi “Ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaannilu oqartussaasut whistlebloweriqarnissamut aaqqissuussinissamut (kinaassutsimik ersersitsisuunngitsumik ilisimasamik ingerlatitseeqqiisinaanermut periarfissiisumik) malittarisassiuunneqarnissaannut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut Siunnersuut” akuersissutigigaat.

Naalakkersuisut Namminersorlutik Oqartussani sulisunut kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasamik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinermik pilersitsinerat – ilaannakortumik – Inatsisartut 2013-imi aalajangiussaannik atuutsilersitsineruvoq. Naalakkersuisut § 37, tunngavigalugu apeqquteqaatikkut (nr. 1/2015) aperineqarput kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasamik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussineq qanoq annertutigisumik Inatsisartut aalajangiussaannut naapertuutisigisutut Naalakkersuisunit nalilerneqarnersoq apeqqutigineqarpoq. Tamatumunnga Naalakkersuisut imatut akipput:

Maleruagassat tusarniaassutigineqartut aallartinneqartussatullu eqqarsaatigineqartut whistleblowerimik aaqqissuussinerup atuutsinneqalernissaanut siullertut alloriarfiupput. Taakku atuutsinneqassapput Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfiani ta assumalu immikkoortortaqaarfiini. Taamatut iliortoqarpoq aaqqissuussap allaffissornermut inuiaqatigiinnilu aningaasaqarnikkut pissutsinut naleqqussarneqarnissaat siunertaralugu Whistleblowerimik atuutsitsinermik misilittagaqalerniarluni. Whistleblowerimik pilersitsinissamut suliniuteqarneq pissaanermik atornerluisinnaaneq aamma pisortat aningaasaataannik atornerluisinnaaneq pinngitsoortinniarlugu suliniutissanut 2014-2018-imut Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni oqaatigineqartunut tunngatillugu

isigineqassaaq.”

§ 37-lu tunngavigalugu apeqquteqaammi tassani aamma Naalakkersuisut aperineqarput ”qinigaaffik nutaaq pineqaraluartooq taamaattoq whistleblowerimik aaqqissuussineq pillugu Inatsisartut 2013-imi ukiakkut ataatsimiinnermi aalajangiussaasut Naalakkersuisut naammassinialersaarneraat. Tamatumunnga Naalakkersuisut imatut akipput:

Suliassaqarfik annertunerusumik ingerlatsivimmi suliffeqarfinniluunniit namminersortuni misiligarneqarsimanngitsoq pineqarpoq. Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni takuneqarsinnaasutut suliassaqarfiuvoq aaqqissuussamik misilittagaqariartorneq ilutigalugu ingerlaavartumik ineriartortinneqarusuttoq aamma tassunga inatsisitigut periarfissanik nalilersuiffiusarniartooq.

Tamannalu naapertorlugu Naalakkersuisut uunga aalajangiiffigisassatut siunnersuummut (UKA 2015/117) akissuteqaamminni ilaatigut imatut allapput:

Nunatsinni Namminersorlutik Oqartussani whistleblowerimik aaqqissuussinermik pilersitsiniarluni ilisimasalik katersinissaq ingerlatsinissarlu Naalakkersuisut qilanaaraat. Piffissamilu aalajangersimasumi naleqquttumik sivissusilimmi aaqqissuussineq atuutereerpaat, aaqqissuussineq nalilersorneqassaaq. Taamatutaaq ilisimasat katersorneqartut siunissami politikikkut aalajangigassalik nukittorsaataasarumaarnissaat, Naalakkersuisunit immikkut ittumik eqqumaffigineqarput. Tamatumunnga ilanngullugu pisortat suliffeqarfiutaanni namminersorlutillu suliffeqarfiutillit suliffiutaanni whistleblowerimik aaqqissuussinerup piviusunngortinnissaalik kissaateqarnerup timitalersornissaa.

Naalakkersuisulli aalajangiiffigisassatut siunnersuut ilusimisut iluseqartillugu akuersissutigisassanngorlugu inassutigisimavaat.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap UKA 2013/86-imut isumaliutissiissutaanni immikkoortumi Inatsisinut Ataatsimiititaliap isumaliutaalik imaqartumi ataatsimiititaliaq ilaatigut imatut allappoq:

Komiteen for god selskabsledelsip (suliffeqarfinni torersumik aqutsineq pillugu isumalioqatigiissitaq) 2010-mi inassuteqarnerata kingornatigut Danmarkimi suliffeqarfiit amerlasuut – pingaartumik anginerit – oqaatiginnittartoqarnermik aaqqissuussamik aallartitsinissartik toqqarsimagaat ataatsimiititaliap paasivaa.

Danmarkimi maannamut pisortat ingerlatsiviini kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasalik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik ikitsuinnarnik pilersitsisoqarsimavoq. Tamanna arlalinnik patsiseqarsinnaavoq: Siullertut pisortani sulisut suliffeqarfinni allaffissornikkut pissutsinik isornartunik inatsisinilluunniit unioqqutitsisunik suliffiup iluani erseqqissaateqarnissaminnut pininnaatitaaffeqareerput (pisussaaffeqareerlutillu), soorluttaaq

pissutsit taamaattut pillugit avammut paasissutissiisinaasut – soorlu tusagassiuutitut saaffiginnikkut. Pisortat ingerlatsiviinik nakkutilliisunik assigiinngitsunik peqarpoq, soorlu Ombudsmandi aammalu Kommunit Nakkutilliisoqarfik.

Aappaattut pisortarisanik suleqatinillu kinaassutsimik isertuussilluni oqaatiginninnerup iluaqutissartai ajoqutaasunit amerlanerunersut – aamma pisortani sulisut akornanni – assigiinngitsunik isumaqarfigineqarsinnaapput. Assersuutigalugu nalunaarutiginninnerit piviusorsiuunngitsut ajortisaarutaasullu, nukissanik killeqareeqisunik tunngavissaqanngitsumik tiguisut suliffeqarfimmilu toqqissisimannginnermik nuanniilliulernermillu pilersitsisut killilersimaarniarlugit qanoq iliortoqassava?

Pingajuattullu pisortat ingerlatsiviini kinaassutsimik ersersitsisunngitsumik ilisimasamik ingerlatitseeqqiisinaanermut aaqqissuussat ingerlatsivinni malittarisassanut allassimasunut allassimanningsunullu pisortani sulisunut aamma atuuttunut ilanngullugit ataatsimoortinniarneqartussaapput. Taamatut ataatsimoortitsineq akimmiffeqarsinaavoq. Assersuutigalugu unnerluutigineqartup inatsisitigut illersugaanera qanoq qulakkeerneqarsinnaava, tamatumalu peqatigisaanik unnerluuteqartup kinaassusianik isertuussinissaq qulakkeerneqarluni?

Tamatuma saniatigut apeqqutaalersut arlaliupput: Assersuutigalugu pisortat ingerlatsiviini nunatsinnisut mikitigisuni pisortani sulisut unioqqutitsinernik nalunaaruteqarusuttut inatsisitigunnaanngitsoq aammali piviusumik kinaassutsiminnik isertuussisinaanerat qanoq qulakkeerneqarsinnaava?”

Inatsisinulli Ataatsimiititaliap malugaa maanna kommunit danskit ataasiakkaat kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasamik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinermik pilersitsisimasut, taamaalillunilu taakkunannga isumassarsiassanik misilittakkanillu aallernissamut periarfissaqarsinnaasoq.

Ataatsimiititaliap aamma malugivaa Justitsministeriaqarfik ataatsimiititaliamik ilaatigut makkuninnga suliaqartussamik pilersitsisimasoq:

- kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasamik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinerit sorliit pisortat ingerlatsiviini maannakkut atorneqartut nassuiaateqarfigalugit
- misilittakkat nassuiaateqarfigalugit
- iluaqutit ajoqutillu qulaajarlugit
- pisariaqartitsineq nalilersorlugu
- kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasamik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinerusinnaasunik ilusilersuinissaq, atuuffik kingunerititassanullu pillugit najoqqutassatut siunnersuutit saqqummiussilluni
- sammisami inatsisitigut malittarisassiornissaq pisariaqarneris saqqummiussilluni

Ataatsimiititaliap suliani tamanna ajornanngippat 2014-imi ukiakkut naammassissavaa.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummik akuersissutiginninneq qanoq iliorluni pitsaanerpaamik atortuulersinneqarsinnaanera pillugu Naalackersuisut isumaliutiginninnerannut isumaliutissiissut naammassiguni aamma annertuumik tapiutaasinnaavoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani immikkoortumi Inatsisinut Ataatsimiititaliap inassuteqaataanik imaqartumi ataatsimiititaliaq ilaatigut imatut allappoq:

Namminersorlutik Oqartussani kommuniniluunniit pissaanermik atonerluineq imaluunniit unioqqutitsinerit isornartorsiorneqartariaqartulluunniit allat pillugit allaffissornermi sulisut pillaatit akiniarneqarnissamik annilaangateqarlutik kalerriussinngitsuunnginnissaat innuttaasut inatsisiliortullu, Inatsisartut, tatigisinnaasariaqaraat Inatsisinut Ataatsimiititaliap aalajangiisutut pingaartippaa.

Aammattaq suliffeqarfiit maani pilersinneqartut suliffeqarfimmi unioqqutitsinernik toriitsuliornermillu suliffeqarfiup immikkoortuanut allamut avataaneersumulluunniit kinaassutsimik taasinani nalunaarutiginnissamat sulisuminnik – kiisalu sullitaminnik, pisiortorfimminnik allanillu suliffeqarfimmut attuumassuteqartunik periarfissiisumik kinaassutsimik ersersitsisuunngitsumik ilisimasamik ingerlatitseeqqiisinnaanermut aaqqissuussanik pilersitsinissaannut nunami maani inatsisit akornusiinnginnissaat Inatsisinut Ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq.

Assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffiit nunatsinni aatsitassanik, nukimmik pisuussutinillu uumasunik atorluaanissamat periarfississallugit isumaliutigisatta unioqqutitsinernik toriitsuliornermillu qulaajaanissamat atugassatut kinaassutsimik ersersitsisuunngitsumik ilisimasamik ingerlatitseeqqiisinnaanermut aaqqissuussinernik pilersitsisimanersut ilanngullugu nalilerneqarsinnaanissaat Inatsisinut Ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarpoq. Tamanna iluanaarniutigalugu peqquserluuteqartarnermut taamaallaat atuunnani aammali assersuutigalugu avatangiisinut inatsisunik unioqqutitsinernut aammalu akileraartarnikkut akitsuusiisarnikkullu peqquserluuteqarnermut atuutissaaq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliaq suli taamak isummeqqavoq.

Nalunaarsuutit pillugit inatsisit Kalaallit Nunaannut atuuttut kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsisinnaaneq ajornakusoortikkaat siunnersuuteqartumit siunnersuummut tunngavilersuutini oqaatigineqarpoq. 2012-imi ukiakkut ataatsimiinnermi aalajangiiffigisassatut siunnersuummut (UKA 2012/17) Naalackersuisut akissuteqaataanni assingusumik allassimasoqarpoq.

Inatsisinulli Ataatsimiititaliap malugivaa suliffeqarfinni pisortallu oqartussaaffiini kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsisinnaanermut nalunaarsuiffiit pillugit inatsisit atuuttut qanoq sunniuteqarsinnaaneri pillugit Naalackersuisut naliliinerat kingorna allanngorsimasungasoq.

UKA 2012/17-ip, aamma kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aqqissuussinernut tunngasuteqartup, siullermeerneqarnerani Naalackersuisut akissuteqaamminni imatut paasissutissiipput:

”Taamaattorli nalunaarsuisarnermik inatsit massakut atuuttoq isertorluni nalunaaruteqarnermut aqqissuussinernik (whistleblowerordninger) pilersitsinernut tunngavigineqarnissaa periarfissaqanngilaq, pisariaqassallunilu nalunaarsuiffinnik, suliffeqarfinni namminersortunit pigineqartuni aamma pisortatut oqartussani isertorluni nalunaaruteqarnermut aqqissuussinermi (whistleblowerordninger) atorneqartussani pilersinneqartussani, pilersitsisarnermik maleruagassat allanngortinneqarnissaat.”

Naalackersuisulli § 37, tunngavigalugu apeqqutaqaammut nr. 1/2015-imut akissumminni imatut paasissutissiipput:

” Nalunaarsuutit pisortat ingerlassaat pillugit inatsit nr. 294 8. juni 1978-imeersoq inuk pillugu paasissutissanik nalunaarsuinissamut killiliinngilaq. Tamanna whistleblowerimik aqqissuussinermut atatillugu paasissutissat ilaannik ingerlatitseqqinissamut akornutaasinnaavoq. Inuk pillugu paasissutissanut tunngatillugu killiliinerit nalilersorneqarput Inatsit nr. 294 8. juni 1978-imeersup inummut paasissutissat pillugit inatsisip ullutsinnut naleqqunnerusunngorlugu allanngortinneqarnissaanik eqqarsaateqarneq ilutigalugu. Whistleblowerimilli aqqissuussinissaq sulii pilersinneqarsinnaavoq, tassa paasissutissanik allanik, soorlu immikkoortortami ingerlatsinerup isumagineqarnera pillugu ingerlatitseqqisoqarsinnaammat. Pisortatut oqartussaasut saaffiginnissummik tigusaqarpata paasissutissat Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersoq malillugu allagaatinik takunninnissamik piumasaqaammut attuumassuteqassapput. Akerlianik pisortatut oqartussaasut saaffiginnissut kimik nassiuqqarsimanersoq sukkulluunniit takusinnaangippassuk, soorunami pisortat tamanna pillugu paasissutissiisinnaanngillat. Taamaammat nalunaaruteqartoq kinaassutsiminik isertuusertusuttoq paasissutissinneqarsinnaassaaq, tassa Naalackersuisut ilisimammassuk ingerlatseriaatsit tamatuminnga ikorfartuisut inerisarneqarsimmamata. Ingerlatseriaaseq taama ittoq whistleblowerimik aqqissuussap pilersinneqarneranut atatillugu nalilersorneqarlunilu atuutsinneqalissaaq. Tamanna tunngavigalugu inatsisinik maleruagassanillu allannguinissaq pisariaqassanngilaq.”

Kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aqqissuussinernik pilersitsisinnaanermut nalunaarsuutit pillugit inatsisip atuuttut sunniuteqarsinnaanerat pillugu apeqqutip qulaajaaviginissaa siunertaralugu Inatsisinut Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu Naalackersuisunut arlalinnik apeqquteqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalackersuisullu akissutaat isumaliutissiisummut ilanngussatut akkiunneqarput.

Naalakkersuisut akissutaanni erserpoq, nalunaarsuutit pillugit inatsisit atuuttut marluk (Nalunaarsuutit pisortat ingerlassaat pillugit inatsit kiisalu nalunaarsuutit privaatit ingerlassaat pillugit inatsit) kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsisinnaanermut akornusiinatillu killiliinngitsut, tamanna oqartussaasunut suliffeqarfinnullu namminersortunut atuuttumik.

Tamatuma kinguneranik Inatsisinut Ataatsimiititaliaq ima paasinnippoq, tassa kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsisinnaanermut nalunaarsuutit pillugit inatsisit atuuttut akornusiutinngitsut, kisiannili kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqiisup kinaassusiata isertuunneqarsinnaanera ajornakusoortoq, taassuma paasissutissat atiminik taasinani tunniussimanngippagit (soorlu aamma pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsimmi kiisalu Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsimmi takunnissinnaatitaanermut malittarisassani tamanna atuuttoq). Inummut paasissutissat pillugit inatsit (persondatalov) Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqassappat aamma tamanna atuutissaaq.

Taamaattorli Naalakkersuisut tikkuarpaat kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsisinnaanermut nalunaarsuutit pillugit inatsit atuuttoq, inummut paasissutissat pillugit inatsisip (persondatalov) Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsimassagaluarneranut naleqqiulluni, pisarissersuutaanerussasoq.

Kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsinissamut nalunaarsuutit pillugit inatsisip atuuttup akornutaannginnera isumaqartariaqanngilaq aalajangiiffigisassatut siunnersuummik akuersissutiginninneq isumaarutissasoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummik akuersissutiginninneq Naalakkersuisut kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinerit pillugit immikkut inatsisip suliaqarnissamut periarfississavai – pisussaaffilernagit. Tamatumunnga attuumatillugu Inatsisinut Ataatsimiititaliap malugaa Transparency Greenland 2013-imi Inatsisinut Ataatsimiititaliamut saaffiginnissummini naliliisimasoq kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussineq ima annertutigalunilu pisariutigisoq tamanna immikkut inatsimmi maleruagassiuunneqartariaqarluni - minnerunngitsumik nunami taama innuttakitsigisumi. Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma malugaa pisortani suliffillit oqaaseqarsinnaatitaanerat kinaassutsimillu ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinerit pillugit ataatsimiititaliap 2015-imi isumaliutissiissummini kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinerit inatsisitigut maleruagassiuuttariaqanngitsutut nalilersimagai. Tamanna pisortat oqartussaaffiini kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik

aaqqissuussinernik eqqussinermut inatsisitigut malittarisassiornikkut, imaluunniit aaqqissuussat qanoq aaqqissuunneqarnissaat pillugu inatsisitigut malittarisassiornikkut, tassani aamma nalunaarutiginnittup kinaassutsiminik isertuussinissamut illersorneqarnissaanut malittarisassanik.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut - immaqaa – aamma nalunaarsuutit pillugit inatsisinik nutarterinermut atatillugu kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussinernik pilersitsisinnaanerup (suli) periarfissaanissaata qulakkeerinninnissamut Naalakkersuisunut pisussaaffiliisumik siunnersuutit taaneqarsinnaavoq.

Kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussat Kalaallit Nunaannut eqqunneqarsinnaanerisa siuarsarneqarnissaa siunnersuuteqartup siunnersuumminik siunertarisimavaa. Siunnersuummik maannatut ilusilimmik akuersissutiginninneq tamatumunnga malunnaatilimmik tapiutaanaviannngilaq. Taamaammat Inatsisinut Ataatsimiititaliaq – siunnersuuteqartumik oqaloqateqareerluni – allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissani toqqarpaa, tassani Naalakkersuisut Namminersorlutik Oqartussani kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussap ukiuni marlunni ingerlareernerani nalilersueqqullugit peqquneqassallutik. Namminersorlutik Oqartussani aaqqissuussap pisariaqartinneqarumaartutigut naleqqussarneqarnissaanut tunngavissatut nalilersuineq taamaattoq atorneqarsinnaavoq. Nalilersuineq tamatuma peqataanik kommuninut suliffeqarfinnullu kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussanik atuilernissaminnik isumaliuteqartunut isumassarsianik aallerfiusinnaassalluni.

7. Inatsisinut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppa:

Naalakkersuisut Namminersorlutik Oqartussani kinaassutsimik ersersitsinani ilisimasanik ingerlatseqqissinnaanermik aaqqissuussamik ukiut marluk qaangiunneranni nalilersuineramik ingerlatsinissaannik peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misilittakkat katersorneqartut nalilersuinerup qulaajassavai, kiisalu ilusiliinerup malittarisassallu aalajangersarneqarsimasut qanoq siunertamut tulluarterinermik pillugu nalilersuinermik taanna imaqassaaq, tassani aamma aaqqissuussap oqartussaasoqarfimmi namminermi imaluunniit attuumassuteqanngitsumi inissimasariaqarnera pillugu nalilersuineq. Nalilersuinermi sulisut akuutinneqassapput. Nalilersuineq Inatsisartunut ilaasortanut tunniunneqassaaq tamanillu takuneqarsinnaasunnngortinneqarluni.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap taamatut oqaaseqaateqarluni siunnersuut
aappassaaniigassanngortippa.

Anders Olsen
Siulittaasoq
Siumut

Laura Tàunâjik
Siumut

Michael Rosing
Demokraatit

Múte B Egede
Inuit Ataqatigiit

Iddimangiiu Bianco
Inuit Ataqatigiit